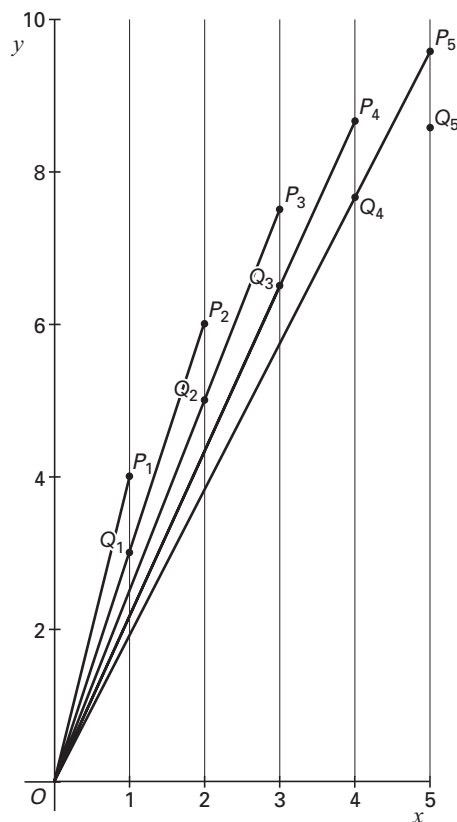

■ Een rij punten

We definiëren in een assenstelsel twee rijen punten P_n en Q_n ($n = 1, 2, 3, \dots$) als volgt:

- P_1 is het punt $(1, 4)$.
 Q_1 ligt recht onder P_1 , op afstand 1 van P_1 , dus $Q_1 = (1, 3)$.
  - P_2 is het snijpunt van de lijn OQ_1 met de lijn $x = 2$.
 Q_2 ligt recht onder P_2 , op afstand 1 van P_2 .
  - P_3 is het snijpunt van de lijn OQ_2 met de lijn $x = 3$.
 Q_3 ligt recht onder P_3 , op afstand 1 van P_3 .
 Enzovoort.
- In figuur 7 zijn van beide rijen de eerste vijf punten aangegeven.

figuur 7

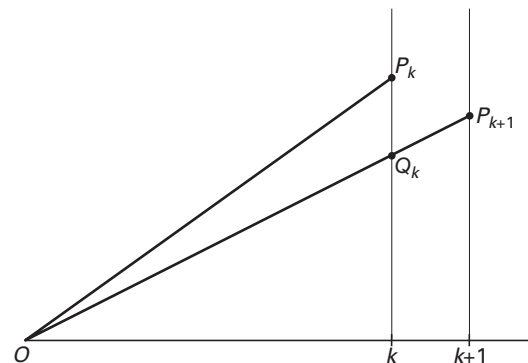

De richtingscoëfficiënt van de lijn OP_k noemen we r_k ($k = 1, 2, 3, \dots$). Van de rij van richtingscoëfficiënten kun je de eerste drie termen uitrekenen: $r_1 = 4$, $r_2 = 3$ en $r_3 = 2\frac{1}{2}$.

Uit elke term r_k kan de volgende term r_{k+1} berekend worden met de recursieve formule:
 $r_{k+1} = r_k - \frac{1}{k}$ ($k = 1, 2, 3, \dots$).

Zie figuur 8. Deze figuur staat ook op de uitwerkbijlage.

figuur 8

- 4p **17** □ Toon de juistheid van de recursieve formule aan.

Uit figuur 7 blijkt dat de hoogtes van de eerste vijf punten P_1, P_2, P_3, P_4 en P_5 weliswaar een stijgende rij vormen, maar dat de toenames in hoogte steeds minder worden. Hoe het verdere verloop van de hoogtes is, is niet onmiddellijk duidelijk.

- 4p **18** □ Onderzoek met behulp van de grafische rekenmachine voor welke waarden van n de punten P_n onder de x -as liggen. Licht je werkwijze toe.

Ook zonder grafische rekenmachine kan worden aangetoond dat de punten P_n voor voldoende grote waarden van n onder de x -as komen te liggen. Daarvoor mag je gebruiken

dat de limiet voor n nadert tot oneindig van $\sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$ oneindig is.

- 4p **19** □ Toon met behulp van deze limiet aan dat de punten P_n voor voldoende grote waarden van n onder de x -as liggen.

Uitwerkbijlage bij vraag 17

Vraag 17

